

ATEX

Definition

ATEX står för ”Atmosphères Explosibles” och innebär regler för explosiva miljöer.

Bakgrund

Hantering och lagring av brandfarliga varor kan ge upphov till att gas, ånga, dimma eller damm från den brandfarliga varan kan blandas med luft och bilda en explosiv atmosfär. Om man samtidigt har en tändkälla med tillräcklig energi eller värme kan det ske en explosion med förödande konsekvenser för person och egendom. För att undvika explosion finns två EU-direktiv som reglerar denna hantering.

ATEX-direktiven

De två direktiven för explosiva atmosfärer (ATEX) innehåller krav som bland annat innebär att företagen måste ha klassningsplaner

för gas och damm, explosionsskyddsdokument för hela anläggningen, samt skyltning av klassade områden. Brandskyddslaget har lång erfarenhet inom området och kan bistå företag som behöver hjälp.

Det ena direktivet (94/9/EG) gäller tillverkare och handlar om hur produkter (pumpar, motorer, strömbrytare mm) som finns i områden med explosiv atmosfär, måste vara utförda och testade.

Det andra är ett arbetsmiljödirektiv (1999/92/EG) som bland annat talar om hur anläggningsägaren skall upprätta riskanalyser, klassningsplaner, explosionsskyddsdokument samt utföra skyltning av klassade områden.

Anläggningsägaren skall också utbilda och organisera personalen samt ha rutiner för arbetstillstånd för att få en säker verksamhet.

BRANDSKYDDSLAGET

Verksamheter

Exempel på verksamheter som kan ha explosiv atmosfär är kemiindustri, verkstadsindustri och skogsindustri.

Bland annat måste man upprätta dammklassningsplaner, som talar om var det finns explosiv atmosfär i form av till exempel trädamm eller metalldamm och hur stort detta område är.

Även icke-elektrisk utrustning i sådana här miljöer måste riskbedömas. Tidigare tittade man bara på elektriska tändkällor, till exempel belysningsarmatur, men nu måste man även se över andra tändkällor såsom mekaniska gnistor, statisk elektricitet och heta ytor.

De områden som klassas som explosiv atmosfär måste märkas med särskilda skyltar (se exempelbild).

Explosionsskydd

Företagen måste också upprätta ett explosionskyddsdocument, vilket är ett samlande dokument som visar hur man har utfört explosionsskyddet i anläggningen. Det ska bland annat visa vilka tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder som vidtagits med hänsyn till den riskanalys och klassningsplan som gjorts för anläggningen.

Föreskrivande myndigheter för direktiven är Myndigheten för samhällsskydd och Beredskap (MSB), Arbetsmiljöverket och Elsäkerhetsverket.

Tjänster

Brandskyddslaget utför bland annat följande tjänster på ATEX-området:

- Klassningsplaner för explosionsfarliga miljöer
- Riskanalyser på produkter och processer
- Rådgivning vid CE-märkning av produkter
- Projektering av Ex-anläggningar
- Upprättande av explosionskyddsdocument
- Skyltning av klassade områden
- Besiktning av Ex-anläggningar
- Utbildning av personal
- Rutiner för arbetstillstånd
- Organisationsfrågor

Referenser

Brandskyddslaget har arbetat med dessa frågor i flera år och hjälpt många olika företag. Några exempel är:

- Akzo Nobel
- SL Infrateknik
- NCC
- Stora Enso Skoghall
- Cambrex
- Karlstads Energi
- Metso
- Billerud
- Volvo

Vill du veta mer?

Kontakta Brandskyddslaget AB.
Telefon: 08-588 188 00